

Regelbunden tillsyn i Mariebergsskolan

Förskoleklass

Grundskolan årskurserna 1 – 3

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Luleå kommun och besökt Mariebergsskolan den 13 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 28 september, 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Mariebergsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Mariebergsskolan intervjuades rektorn, lärare och annan personal. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Mariebergsskolan

Tabell 1: Antal elever på Mariebergsskolan

Mariebergsskolan	Antal elever
Förskoleklass	18
Grundskola	72

Källa: Skolans uppgifter

Mariebergsskolan ligger i Gammelstad, cirka 1 mil från Luleå. Gammelstad är ett område med varierad bebyggelse med villaområden och flerfamiljshus. Området har eget centrum och skolan ligger relativt nära både centrum och simhall. Skolan hör till Gammelstads skolområde och i årskurs 4 går de flesta eleverna vidare till Stadsöskolan.

2 (10)

Skolan består av flera närliggande enheter, med en skolgård i mitten. Det finns också grönytor i närheten av skolan. Överlämnande förskolor finns i närheten.

Eleverna är organiserade i både åldershomogena och åldersblandade klasser. Indelningen i klasser och placering i olika byggnader kan variera från år till år. Personalen arbetar i arbetslag.

Hälsa och friskvård, samt friluftsliv, är prioriterade områden på skolan.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolan genomför nationella diagnoser i matematik och svenska i årskurs 2. Resultaten för år 2008 visar på god måluppfyllelse då 100 procent av eleverna klarat målen i svenska och matematik. Skolan har även deltagit i Skolverkets test av nationella prov för årskurs 3, och enligt kvalitetsredovisningen visar dessa prov god överensstämmelse med resultaten i årskurs 2.

Några andra sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i övriga ämnen finns inte att tillgå. Rektorns och lärarnas bedömning är dock att eleverna generellt når goda resultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. För varje ämne finns en kursplan som anger mål som undervisningen ska sträva mot och mål som eleven ska ha uppnått efter det femte skolåret. På Mariebergsskolan följer lärarna elevernas kunskapsutveckling på olika sätt, exempelvis genom diagnoser, portfolio och egna anteckningar. Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling koncentreras dock i huvudsak till ämnena svenska, engelska och matematik. Lärarna har ännu inte några rutiner för att systematiskt följa upp, utvärdera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen. Därmed saknar skolan också ett viktigt verktyg för att få en samlad bild av elevernas kunskapsresultat i relation till de nationella målen. Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver utveckla sin uppföljning, utvärdering och dokumentation av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåt-syftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. I de utvecklingsplaner som utarbetas under höstterminen 2008 och framåt ska läraren även ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. I Mariebergsskolan har alla elever en individuell utvecklingsplan. De utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av är dock av varierande kvalitet. Det framgår inte tydligt vilka insatser som skolan ska vidta för att hjälpa eleven utvecklas och målen för eleverna är ibland också vaga och allmänt hållna, vilket leder till att det blir svårt för eleven att konkret förstå när målet är nått. Planer-

4 (10)

na fokuserar dessutom huvudsakligen på ämnena svenska, engelska och matematik. Ett av skolans prioriterade områden har varit att arbeta fram skriftliga omdömen, och någon av lärarna har börjat använda omdömen. Skriftliga omdömen i alla ämnen utfärdas dock ännu inte för alla elever i alla årskurser.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att de individuella utvecklingsplanerna behöver förbättras. Vidare ska de skriftliga omdömena omfatta samtliga ämnen och ges till elever i alla årskurser. Se vidare Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Som tidigare nämnts, se bedömningspunkt 1.2.1, behövs åtgärder för att säkerställa att lärarna gör bedömningar av elevernas kunskaper i samtliga ämnen som utgår från de nationella målen i grundskolans kursplaner i årskurs 5.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolan har bedrivit ett ambitiöst arbete kring åtgärdsprogram och de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av i Mariebergsskolan är av relativt god kvalitet. Utredningen av elevens situation har ett helhetsperspektiv och elevens styrkor lyfts fram. Skolans insatser framgår också tydligt. Ansvarsfördelningen kan dock i vissa fall bli tydligare. I nuläget behandlar också åtgärdsprogrammen nästan uteslutande sociala behov, matematik och svenska, men de bör kunna omfatta fler ämnen utifrån en bredare utredning av elevens behov. Vid intervjuer framkommer att det finns en oro kring "gråzonsbarn" som eventuellt kan behöva stöd i olika ämnen. Rektor och personal uttrycker dock att man upplever att skolan har goda möjligheter att hjälpa barn i behov av särskilt stöd. Skolan har också något oklara rutiner för hur uppföljning av och eventuellt avslut av åtgärdsprogram dokumenteras. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete kring utredning av elevernas behov och upprättandet av åtgärdsprogram behöver förtydligas och utvecklas. Skolinspektionen bedömer också att åtgärdsprogrammen kan förbättras. Stöd för hur åtgärdsprogram kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Den likabehandlingsplan som Skolinspektionen har granskat har skolan utarbetat utifrån kraven i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling. Från och med 1 januari 2009 regleras dock skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14a kapitlet skollagen samt i diskrimineringslagen. Enligt dessa båda lagar ska planerna upprättas årligen och innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. I efterföljande års planer ska också redogöras för hur de planerade åtgärderna har genomförts.

I Mariebergsskolans likabehandlingsplan redovisas inte vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under året.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller författningarnas krav. Se Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

8 (10)

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Rektorn vid Mariebergsskolan håller sig väl förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Intervjuer visar att rektorn har ett stort förtroende i verksamheten. Det

finns däremot brister i dokumentation av rektorns uppföljnings- och utvärderingsarbete inom ramen för skolans kvalitetsarbete. Vid Mariebergsskolan följer rektorn årligen upp och utvärderar vissa av skolans resultat, företrädesvis resultaten i svenska och matematik. Förutom i dessa ämnen genomför inte skolan någon systematisk utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till kursplanernas mål.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för att skolan systematiskt följer upp, utvärderar och analyserar elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Den ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats och en redogörelse

10 (10)

för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Mariebergsskolans kvalitetsredovisning är tydlig och informativ och innehåller vissa redovisningar av skolans resultat. Emellertid redovisas inte i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats avseende elevernas måluppfyllelse i alla ämnen och följaktligen inte vilka åtgärder som ska vidtas för att öka måluppfyllelsen.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Se Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Umeå

2009-05-14

Katarina Sandling Jonsson

Ulf Pantzare